

บทที่ 5

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

เนื่องจากกระแสความนิยมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Conservative Tourism) ทำให้ชาวบ้านในท้องถิ่นมีอาชีพเสริมภายหลังจากว่างเว้นจากการทำเกษตรกรรม หรืองานประจำในวันปกติ ด้วยการนำห้องพักในบ้านที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์มาจัดแบ่งให้นักท่องเที่ยวเช่าเพื่อพักค้างคืนชั่วคราว และจัดกิจกรรมที่แปลกใหม่และสนุกสนานให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ล่องแก่ง ล่องเรือ ปีนเขา ดำน้ำดูปะการัง สำรวจถ้ำ ส่องสัตว์ เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันที่พักแรมเชิงอนุรักษ์เหล่านี้มีการขยายตัวมากขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างชาวบ้านผู้ประกอบการด้วยกัน โดยผู้ประกอบการแต่ละแห่งมักจะมุ่งเน้นการสร้างสรรค์ภาพลักษณ์ของที่พักรแรมเพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว มากกว่าการคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัย สุขอนามัย และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่ผู้ประกอบการพึงต้องกระทำ และเนื่องจากจำนวนที่พักเชิงอนุรักษ์ที่เกิดขึ้นมาก ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปกำกับและดูแลการดำเนินงานได้อย่างทั่วถึง

จากการศึกษาปัญหาทำให้ผู้วิจัยทราบว่า การกำหนดข้อยกเว้นตามมาตรา 4 (3) ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 ซึ่งให้สถานที่พักขนาดเล็ก ซึ่งมีห้องพักไม่เกิน 4 ห้อง และมีจำนวนผู้พักไม่เกิน 20 คน อันมีลักษณะเป็นการหารายได้เสริม ไม่ให้ถือว่าเป็นโรงแรมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 จึงมีผลทำให้ธุรกิจ โฮมสเตย์ รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ บังกะโล บ้านบนเรือ ที่พักบริการอาหารเช้า ลอดจ์ เต็นท์ รถตู้ นันทนาการ ซึ่งกำลังแพร่ขยายอย่างต่อเนื่อง ไม่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 จึงทำให้ขาดมาตรการกำกับและดูแลเรื่องการบริหารจัดการความปลอดภัย สุขอนามัย และสิ่งแวดล้อมในการประกอบธุรกิจเพื่อการพักรแรมที่ไม่ใช่โรงแรม ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ มาตรา 127 แห่งรัฐบัญญัติโรงแรม ค.ศ.1954 แห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้กำหนดให้ “โรงแรม” มีความหมายครอบคลุมถึงที่พักแรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่โรงแรม โดยกำหนดไว้ชัดเจนแน่นอนว่า “รวมถึง บอร์ดิงเฮาส์ เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ บังกะโล” ให้มีสถานะ

เป็นโรงแรม และอยู่ภายใต้มาตรการความปลอดภัย สุขอนามัย และสิ่งแวดล้อมของรัฐบัญญัติดังกล่าว

ส่วนประกาศกรมการท่องเที่ยว เรื่องกำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554 ไม่ใช่มาตรการทางกฎหมายสำหรับควบคุม กำกับ และดูแลธุรกิจเพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม เพราะประกาศดังกล่าวเป็นเพียงการกำหนดมาตรฐานรับรองการให้บริการของโฮมสเตย์ ด้วยการประเมินดัชนีชี้วัดมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยด้านการให้บริการในทุก ๆ 3 ปี เท่านั้น ซึ่งหากโฮมสเตย์ใดมีมาตรฐานบริการที่ลดลง ก็จะถูกห้ามไม่ให้ใช้เครื่องหมายรับรองโฮมสเตย์ไทย ซึ่งไม่ใช่การลงโทษที่มีสภาพบังคับตามกฎหมาย เพราะไม่ได้มีผลทำให้โฮมสเตย์แห่งนั้นต้องถูกระงับเพื่อปรับเปลี่ยนการดำเนินงาน หรือถูกเพิกถอนมิให้ประกอบธุรกิจแต่อย่างใด

การที่ธุรกิจที่พักแรมอื่น ๆ เช่น โฮมสเตย์ รีสอร์ท บังกะโล เกสต์เฮาส์ บ้านพักบนเรือ เต็นท์ รถตู้ นันทนาการ ไม่มีสถานะเป็นโรงแรมตามนิยาม มาตรา 4 (3) จึงส่งผลให้ขาดมาตรการทางกฎหมายด้านความปลอดภัยที่ใช้กำกับและดูแลธุรกิจดังนี้

1) เมื่อธุรกิจเพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมไม่อยู่ในบังคับของมาตรา 30 และมาตรา 33 ที่กำหนดคอก และคุณสมบัติเรื่องผู้จัดการ โรงแรม จึงพบปัญหาว่าผู้ดูแลที่พักแรมมักเป็นบุตรของชาวบ้านที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะและไม่ได้ประกอบอาชีพ ซึ่งไม่ได้ผ่านการฝึกอบรมวิธีจัดการความปลอดภัยในที่พักแรมและไม่มีทักษะการแก้ปัญหา ตรวจจับพืชรู หรือความผิดปกติต่าง ๆ

2) เมื่อธุรกิจที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมไม่ได้อยู่ในบังคับของมาตรา 35 และมาตรา 36 ที่กำหนดให้ผู้จัดการโรงแรมมีหน้าที่บันทึกทะเบียนผู้พัก และส่งมอบให้แก่นายทะเบียนในทุกสัปดาห์ จึงพบว่าธุรกิจดังกล่าวไม่มีระบบบันทึกรายการ หรือแม้แต่ขอเรียกดูบัตรประชาชน

3) จากการศึกษาพบว่าโฮมสเตย์ บังกะโล รีสอร์ท บ้านบนเรือหลายแห่งไม่ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันและระงับอัคคีภัย และไม่ติดตั้งแผนผังทางหนีไฟ และคำแนะนำพื้นฐานกรณีเกิดเพลิงไหม้ไว้ในห้องพัก ซึ่งเกิดจากธุรกิจดังกล่าวไม่ได้อยู่ภายใต้บังคับมาตรา 34 (5) และ(8) ที่กำหนดหลักเกณฑ์การติดตั้งแผนผังแสดงทางหนีไฟ เครื่องดับเพลิง และสัญญาณเตือนเพลิงไหม้

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามาตรการป้องกันอัคคีภัยตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ก็พบว่าได้กำหนดให้อาคารที่ต้องได้รับการตรวจสอบ หมายถึงอาคารที่มีจำนวน “80 ห้องขึ้นไป” จึงทำให้ไม่สามารถนำมาตรการตรวจสอบ ป้องกันและระงับอัคคีภัยตามวิธีการของกฎหมายควบคุมอาคารมาใช้กำกับดูแลธุรกิจเพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมได้เช่นเดียวกัน

4) จากการศึกษาข้อ 27 และข้อ 28 แห่งกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร สำหรับผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. 2548 กำหนดให้จัดห้องพักและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มีข้อจำกัดทางกายภาพ แต่บทบัญญัติก็มีขอบเขตบังคับใช้เฉพาะโรงแรม

ที่มีห้องพัก 100 ห้องขึ้นไปเท่านั้น จึงทำให้ธุรกิจที่พักรวมที่ไม่ใช่โรงแรมไม่อยู่ในบังคับให้สร้างห้องพักพิเศษ สิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งที่ธุรกิจที่พักรูปประเภท ควรมีมาตรการดังกล่าว เพื่อคุ้มครองสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้บริการของนักท่องเที่ยวผู้มีข้อจำกัดทางกายภาพ

5) กรณีของโรงแรมจะอยู่ภายใต้ข้อ 4 แห่งกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 ที่กำหนดให้โรงแรมต้องจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยอย่างทั่วถึงตลอด 24 ชั่วโมง แต่ธุรกิจที่พักรวมอย่างอื่นไม่มีสถานะเป็นโรงแรม จึงขาดมาตรการกำหนดเรื่องการจัดเวรยามรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการจึงพบว่าการเฝ้าเวรยามในที่พักรวมอนุรักษ์มักมีเพียง คนชรา หรือลูกหลานของคนในชุมชนที่ต้องการหารายได้เสริมหรือให้วัยรุ่นคนข้างบ้านให้ช่วยดูแลให้เท่านั้น

6) ข้อ 8 แห่งกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้สถานที่จอดรถของโรงแรมต้องมีลักษณะมิดชิด และสามารถมองเห็นรถที่จอดอยู่ได้ตลอดเวลา ซึ่งธุรกิจที่พักรวมที่ไม่ใช่โรงแรมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ยังขาดมาตรการบังคับให้จัดพื้นที่จอดรถยนต์สำหรับผู้มาใช้บริการ จึงพบปัญหาว่าธุรกิจที่พักรวมมักไม่จัดหาพื้นที่จอดรถที่ปลอดภัยไว้ให้นักท่องเที่ยว และบางแห่งก็มีพื้นที่จอดรถในบริเวณที่พกล้น ทำให้นักท่องเที่ยวต้องนำรถยนต์ไปจอดไว้ตามริมถนนหลวง หรือที่เปลี่ยวซึ่งทำให้อาจถูกโจรกรรม ถูกรถยนต์อื่นเฉี่ยวชน ถูกขโมยเอาสิ่งของมีค่าภายในรถไป

7) จากการศึกษาไม่พบกฎหมายกำหนดหน้าที่ให้ผู้ประกอบธุรกิจที่พักรวมหรือผู้จัดการที่พักรวม มีหน้าที่ต้องแจ้งเตือนภัยให้แก่นักท่องเที่ยวได้ทราบเพื่อที่จะได้ระมัดระวังตน

อนึ่ง การที่ธุรกิจเพื่อการพักรวมที่ไม่ใช่โรงแรมไม่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรา 34 (7) แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ที่กำหนดให้ดูแลด้านสุขลักษณะและอนามัยของโรงแรม ย่อมทำให้ขาดมาตรการทางกฎหมายที่ใช้กำกับดูแลเรื่องความสะอาดของที่นอน หมอน มุ้ง หรือเครื่องนุ่งห่มที่ต้องใช้สัมผัสใกล้ชิดกับเนื้อตัวร่างกายของนักท่องเที่ยวผู้เข้าพักและขาดมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของตัวเรือด ระบบระบายอากาศ และสุขอนามัยของห้องอาบน้ำรวม

นอกจากนี้ ธุรกิจที่พักรวมที่ไม่ใช่โรงแรม ยังขาดมาตรการป้องกันโรคไข้เลือดออกในสถานที่พักรวมและขาดบทบัญญัติที่ให้อำนาจตัดสินใจแก่ผู้จัดการที่พักรวมจะรับหรือปฏิเสธนักท่องเที่ยวตามความรุนแรงของอาการ ตลอดจนขาดการกำหนดหน้าที่แจ้งต่อเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายโรคติดต่อ เพราะเหตุที่ว่าธุรกิจดังกล่าวไม่อยู่ในบังคับของมาตรา 34 (7) และมาตรา 39 (3) และวรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

ทั้งนี้ ธุรกิจเพื่อการพักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรม ยังขาดบทบัญญัติที่ใช้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้จัดการ หรือผู้ประกอบการต่อการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เนื่องจากธุรกิจดังกล่าวไม่มีสถานะเป็นโรงแรม จึงไม่อยู่ในบังคับของมาตรา 34 (9) แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

เมื่อพิจารณาถึงพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 40 ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องสุขลักษณะของอาหาร กรรมวิธีจำหน่าย เก็บรักษา สะสมอาหาร รวมถึงภาชนะอุปกรณ์และน้ำใช้ ผู้วิจัยพบว่าบทบัญญัตินี้ยังไม่ได้กำหนดเรื่อง “กำหนดเวลาของการใช้ภาชนะบรรจุอาหารและน้ำดื่ม” และ “ระยะเวลาที่แน่นอนสำหรับการจำหน่ายอาหาร” ทำให้นักท่องเที่ยวต้องเสี่ยงที่จะบริโภคอาหารบูดเน่า หรือเกิดแบคทีเรีย หรือได้รับอันตรายจากสารเคลือบพลาสติกที่หมดอายุการใช้งานหลุดร่อนเข้าสู่ร่างกายได้

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ยังไม่มีการกำหนดเรื่องคุณภาพวิธีการทำให้น้ำมีความสะอาด หรือข้อจำกัดการใช้น้ำที่ไม่ได้มาจากการประปาสาธารณะ เช่น น้ำบาดาล น้ำฝน น้ำบ่อ เพื่อป้องกันไม่ให้นักท่องเที่ยวเกิดอาการเจ็บป่วยจากโรคที่มียาเป็นสื่อกลาง

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า มาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ 5/2538 ซึ่งกำหนดวิธี และสถานที่ถ่ายเทและทิ้งสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย ในสถานที่เอกชน ซึ่งมีขึ้นเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ และจัดระบบสุขาภิบาลที่ดัดนั้น ยังขาดมาตรการที่สำคัญคือ “การคัดแยกขยะ” ตามแต่ละประเภทให้ถูกต้องเสียก่อน อีกทั้งยังขาดการกำหนด “หลักกำจัดสิ่งปฏิกูลโดยใช้วิธีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด” ไว้ในบทบัญญัตินี้ดังกล่าวอีกด้วย

ทั้งนี้ มาตรา 73/1 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้กำหนดบทลงโทษกรณีผู้ประกอบการที่พักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรมฝ่าฝืนมาตรา 20 ไว้เพียงแค่โทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นบทระวางโทษที่น้อยเกินไป และบทบัญญัตินี้ดังกล่าวยังขาดกลไก “ลงโทษปรับเพิ่มขึ้น” และ “เพิกถอนใบอนุญาต” สำหรับกรณีที่มีการไม่ปฏิบัติตามเกิดขึ้นซ้ำอีก ซึ่งการขาดมาตรการเหล่านี้ย่อมส่งผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจไม่รู้สึกเกรงกลัว หรือเข็ดหลาบ ทำให้ไม่เกิดการปรับเปลี่ยนลักษณะการดำเนินธุรกิจให้ถูกต้องตามกฎหมายแต่อย่างใด

สำหรับมาตรการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในธุรกิจเพื่อการพักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรมพบปัญหาว่าข้อ 3 ตามเอกสารท้ายประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดจำนวน “80 ห้อง” ไว้อย่างเคร่งครัดตายตัวมากเกินไป ทำให้ “สถานที่พักตากอากาศ” ไม่สามารถขยายขอบเขตได้ถึงธุรกิจที่พักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรม ส่งผลให้ไม่มีบทบัญญัติกำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักขนาดเล็กต้องจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้เลย

ทั้งนี้ จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการบังคับใช้มาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ที่มีช่องทางให้เอกชน กู้ยืมเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย และกำจัดของเสียได้ แต่บทบัญญัติดังกล่าวมีข้อจำกัดไว้เฉพาะเอกชน“ผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายในการจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย และกำจัดของเสีย” เท่านั้น ซึ่งย่อมหมายถึงกิจการขนาดใหญ่ ทั้งที่ธุรกิจที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมก็ต้องมีหน้าที่ในเชิงจิตสำนึก และจริยธรรมที่ต้องป้องกันไม่ให้สิ่งแวดล้อมบริเวณที่พักเสื่อมโทรมเช่นกัน

นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่าการใช้สิทธิขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการตามมาตรา 94 (2) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งบังคับใช้กับเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่มีหน้าที่ตามกฎหมาย อันจะทำให้ครอบคลุมถึงธุรกิจเพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมได้ แต่กลับพบปัญหาว่า การกำหนดเงื่อนไขว่า “เหตุที่จะมีค่าขอใช้สิทธิได้” จะต้องเป็นกรณีนำเข้าเครื่องจักร และผู้เชี่ยวชาญที่ไม่สามารถหาได้ในราชอาณาจักรเท่านั้น ซึ่งโดยสภาพของธุรกิจที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม ก็ไม่ได้มีความจำเป็นต้องติดตั้งเทคโนโลยีขั้นสูง อย่างเช่น โรงแรมขนาดใหญ่ หรือโรงงานอุตสาหกรรม จึงทำให้บทบัญญัติดังกล่าวไม่สามารถใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติได้จริง

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการที่ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายต่างประเทศ ทำให้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการแก้ปัญหาของมาตรการทางกฎหมายเพื่อความปลอดภัย สุขอนามัย และสิ่งแวดล้อมในการประกอบธุรกิจเพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมนั้น ควรมีมาตรการตามข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.2.1 กฎหมายเพื่อความปลอดภัย สุขอนามัย และสิ่งแวดล้อมในการประกอบธุรกิจเพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม

เนื่องจากธุรกิจเพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมไม่อยู่ในความหมายของ “โรงแรม” ตามมาตรา 4 (3) แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 จึงทำให้ขาดมาตรการทางกฎหมายเพื่อความปลอดภัย สุขอนามัย และสิ่งแวดล้อม แต่การที่จะเพิ่มเติมให้โรงแรม มีความหมายรวมถึงโฮมสเตย์ รีสอร์ท บังกะโล เกสต์เฮาส์ ลอดจ์ บ้านบนเรือ เต็นท์ เป็นต้น ก็เป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม เพราะธุรกิจทั้ง 2 รูปแบบ มีปัจจัยเรื่องลักษณะ มาตรฐาน และความพร้อมทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบการ และเจตนาารมณ์ในการควบคุมที่แตกต่างกัน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่เสนอแนะให้ตรากฎหมายกำกับดูแลธุรกิจเพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมโดยเฉพาะ โดยใช้ชื่อว่า “พระราชบัญญัติเพื่อความปลอดภัย สุขอนามัย และสิ่งแวดล้อม

ในการประกอบธุรกิจเพื่อการพักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรม” ขึ้นเป็นฉบับใหม่ต่างหากซึ่งควรกำหนดสาระสำคัญไว้ดังต่อไปนี้

1) เรื่องนิยาม

ควรบัญญัตินิยามว่า “ธุรกิจเพื่อการพักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรม” หมายถึง การให้บริการสถานที่พักอื่นใดที่ไม่ใช่โรงแรมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ซึ่งเป็นที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน อันมีลักษณะเป็นกิจการเพื่อหารายได้เสริม

ทั้งนี้ เหตุผลที่ผู้วิจัยไม่กำหนดเรื่อง “จำนวนผู้พัก” และ “จำนวนห้อง” ไว้แน่นอนตายตัว เพราะจะทำให้ผู้ประกอบการที่พักอาศัยช่องว่างของกฎหมายในเรื่องจำนวนห้องและจำนวนผู้เข้าพัก หลีกเลียงไม่จดทะเบียนธุรกิจที่พักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรมตามพระราชบัญญัตินี้ เช่น หากกำหนดว่าต้องมีจำนวนห้องพักไม่เกิน 4 ห้อง เช่นนี้ก็จะทำให้มีการสร้างห้องโถงขนาดใหญ่ จำนวน 4 ห้อง โดยแต่ละห้องจัดเรียงฟูกนอนหรือเตียงนอนเป็นแถวเกินกว่า 10-20 เตียงขึ้นไป ซึ่งจะทำให้พระราชบัญญัติเกิดช่องว่างทางกฎหมาย และไม่สามารถแก้ปัญหาการขาดมาตรการบังคับใช้ได้ เช่นเดิม

2) เรื่องใบอนุญาตประกอบธุรกิจที่พักผ่อน

ควรกำหนดกลไกเรื่อง “ใบอนุญาตประกอบธุรกิจเพื่อการพักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรม” เพื่อให้นายทะเบียนมีอำนาจใช้ใบอนุญาตสำหรับควบคุมเรื่องความปลอดภัย สุขอนามัยและสิ่งแวดล้อมของธุรกิจได้ โดยมีบทบัญญัติดังนี้

(1) ห้ามมิให้ประกอบธุรกิจเพื่อการพักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน ซึ่งการขอและออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

(2) นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตได้ ต่อเมื่อเห็นว่าที่ตั้ง ลักษณะ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือมาตรฐานประกอบธุรกิจเพื่อการพักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรมแห่งนั้นมีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย ถูกสุขอนามัย และมีมาตรการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง

3) เรื่องผู้จัดการที่พักผ่อน

บทบัญญัติควรกำหนดให้มีผู้จัดการในธุรกิจเพื่อการพักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรม มีคุณสมบัติ และหน้าที่ใช้ความระมัดระวังสอดส่องดูแลดังต่อไปนี้

(1) ให้มีผู้จัดการคนหนึ่งทำหน้าที่จัดการงานในสถานที่พักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรม ซึ่งจะเป็นบุคคลเดียวกันกับผู้ประกอบธุรกิจเพื่อการพักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรมก็ได้

(2) ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้จัดการ เว้นแต่จะมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้

1. มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
2. เป็นผู้ได้รับหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมวิชาการบริหารจัดการโรงแรมตามหลักสูตรที่คณะกรรมการรับรองไว้ หรือผ่านการฝึกอบรมเรื่องการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย สุขอนามัย หรือสิ่งแวดล้อมในธุรกิจเพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมซึ่งอาจดำเนินโครงการโดยหน่วยงานราชการท้องถิ่นก็ได้

(3) ผู้จัดการมีหน้าที่ดังนี้

1. ดูแลไม่ให้บุคคลใดหลบซ่อนตัว หรือมั่วสุม หรือกระทำความผิดอาญาขึ้นในสถานที่เพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม
2. แจ้งพนักงานฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ทราบทันทีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจมีการหลบซ่อน มั่วสุม หรือกระทำความผิดอาญาในสถานที่เพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม

4) เรื่องทะเบียนผู้พัก

ควรกำหนดเรื่อง “บัตรทะเบียนผู้พัก (Registration Card)” และการบันทึกข้อมูลลงใน “ทะเบียนผู้พัก (Registered Guest)” ให้แล้วเสร็จภายใน 24 ชั่วโมงซึ่งเป็นระยะเวลาที่ใกล้ชิดต่อการจดจำลักษณะ ประวัติพื้นฐาน และอาชีพธุรกิจของนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด รวมถึงควรกำหนดให้ผู้จัดการที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมส่งสำเนาเอกสารในแต่ละวัน ให้แก่นายทะเบียนทุกสัปดาห์ เพื่อให้นายทะเบียนสามารถตรวจสอบ และอาจใช้เป็นประโยชน์ต่อการจับกุมคนร้ายที่แฝงตัวในกลุ่มนักท่องเที่ยวได้

5) เรื่องมาตรการด้านความปลอดภัย

(1) การควบคุมอาคารและสิ่งปลูกสร้างของที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม

ควรใช้ “วิธีควบคุมทางทะเบียน” ในการกำหนดให้ผู้จัดการมีหน้าที่ดูแลรักษาสภาพของสถานที่พักแรมให้มีความมั่นคงแข็งแรงโดยอยู่ภายใต้ดุลยพินิจของนายทะเบียนและกำหนดให้สถานที่ตั้งของที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมอยู่ในทำเลที่ปลอดภัย ไม่เป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยว

(2) สิ่งอำนวยความสะดวกภายในที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม

บทบัญญัติควรกำหนดให้ประตูห้องพัก ต้องมีช่องกระจก หรือวิธีการอื่นที่สามารถมองจากภายในสู่ภายนอกห้องได้ และมีกลอน ไข้คล้อง หรืออุปกรณ์ที่สามารถล็อกจากภายในห้องพักได้ทุกห้อง เพื่อช่วยให้นักท่องเที่ยวมองเห็นบุคคลภายนอกได้ก่อนที่จะเปิดประตูห้องพัก

นอกจากนี้ ควรกำหนดให้ผู้จัดการที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม มีหน้าที่จัดระบบแสงสว่างภายในสถานที่พักให้เพียงพอ และมีระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉินให้สามารถทำงานโดยอัตโนมัติเมื่อระบบจ่ายไฟฟ้าปกติหยุดทำงาน และมีอุปกรณ์ตัดไฟ (Safety Cut) สำหรับกรณีที่เกิดการลัดวงจรของกระแสไฟฟ้า

(3) การป้องกัน และระงับอัคคีภัยของที่พักรวมที่ไม่ใช่โรงแรม

ควรกำหนดมาตรการให้ผู้จัดการต้องติดตั้งอุปกรณ์ป้องกัน และระงับเพลิงไหม้ เช่น สัญญาณเตือนภัย เครื่องดับเพลิง ลูกบอลดับเพลิงโดยมีสภาพที่สามารถปลดออกมาใช้ได้ง่าย และควรกำหนดให้ผู้จัดการต้องติดตั้งแผนผังแสดงทางหนีไฟ และคำแนะนำพื้นฐานในการปฏิบัติตนเมื่อเกิดอัคคีภัยไว้ในทุกห้องพักรวม รวมถึงป้ายทางออกฉุกเฉินไว้ทุกชั้นของสถานที่พักรวม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรกำหนดให้ใช้ถ้อยคำง่าย ๆ และสามารถมองเห็นได้ชัดเจนทั้งในยามปกติและในยามกระแสไฟฟ้าดับและมีหลายภาษา ซึ่งหากมี “ภาษาอังกฤษ” เป็นอย่างน้อยก็จะสามารถใช้เป็นภาษากลางสำหรับสื่อสารให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าใจข้อปฏิบัติในเรื่องสำคัญเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี เพราะสาระสำคัญของการให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อปฏิบัติขณะเกิดอัคคีภัยนั้น คือการสื่อสารให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้ความเข้าใจและทราบวิธีช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยจากการหลบหนีเหตุเพลิงไหม้

(4) การรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวที่มีข้อจำกัดทางกายภาพ

เนื่องจากการปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยวผู้พิการเป็นเรื่องที่สำคัญมากและถือเป็นสิทธิขั้นมูลฐานอย่างหนึ่งตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 ซึ่งในสหรัฐอเมริกาได้กำหนดห้ามไม่ให้ผู้ประกอบการจัดหาที่พักพิเศษที่จะให้บริการเพราะเหตุว่าเขาเป็นผู้พิการ จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นสมควรว่า บทบัญญัติควรกำหนดให้ธุรกิจเพื่อการพักรวมที่ไม่ใช่โรงแรมทุกแห่งต้องจัดให้มีห้องพักพิเศษสำหรับผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ และคนชรา สามารถเข้าใช้ได้อย่างน้อย 1 ห้อง โดยจะต้องอยู่ใกล้กับทางหนีไฟ บันได และภายในห้องควรมีสัญญาณเสียง รวมถึงแผนผังต่างสัมผัสในห้องพักรวมทุกห้อง และมีห้องอาบน้ำที่มีฝักบัว ที่นั่ง ราวจับแนวนอน หรือแนวตั้ง และมีการติดสัญลักษณ์แสดงถึงผู้มีข้อจำกัดทางกายภาพไว้หน้าห้องพักรวมทุกห้อง

(5) การเก็บรักษากุญแจห้องพักรวม

ควรกำหนดให้ผู้จัดการที่พักรวมเป็น “ผู้มีหน้าที่เก็บรักษา” กุญแจสำรองของห้องพักรวมทุกห้อง เพราะผู้จัดการคือผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความปลอดภัยในที่พักรวมโดยตรง

(6) การจัดระบบเวรยาม

ควรกำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อการพักรวมที่ไม่ใช่โรงแรม ต้องจัดให้มี “ผู้ทำหน้าที่เฝ้าเวรยาม” ภายในสถานที่พักรวมตลอด 24 ชั่วโมง โดยกำหนดคุณสมบัติที่สอดคล้องกับการดูแลรักษาความปลอดภัยในเวลากลางคืนได้ เช่น เรื่องอายุ เพศ และสุขภาพ เป็นต้น

(7) การจัดแบ่งพื้นที่จอดสำหรับรถยนต์

ในกรณีที่ธุรกิจเพื่อการพักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรมมีพื้นที่ว่างมากเพียงพอ ควรกำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจต้องจัดแบ่งพื้นที่ สำหรับเป็นที่จอดรถให้นักท่องเที่ยวผู้มาพัก โดยให้มีรั้วกัน ป้องกันคนร้ายเข้ามาจาดแะ หรือ โจรกรรมรถยนต์ และสามารถมองเห็นรถที่จอดในบริเวณนั้น ได้ตลอดเวลา แต่หากธุรกิจมีพื้นที่น้อย ควรกำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจต้องจัดหาพื้นที่อื่นสำหรับเป็นที่เก็บรถยนต์ของนักท่องเที่ยว เช่นอาจเช่าที่ดินของผู้อื่นในบริเวณใกล้เคียง เป็นต้น

(8) การแจ้งเตือนนักท่องเที่ยว

ควรกำหนดให้ “ผู้จัดการที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม” ทำหน้าที่แจ้งเตือนให้นักท่องเที่ยวทราบจุดอันตราย หรือกิจกรรมเสี่ยงภัยต่าง ๆ เพื่อป้องกันสวัสดิภาพและความปลอดภัยของผู้เข้าพัก และควรกำหนดให้ติดตั้งข้อความเตือนภัยต่าง ๆ โดยใช้ป้ายสีดำที่มีความสูงอย่างน้อยหนึ่งนิ้ว และจะต้องวางในที่ซึ่งมองเห็นได้ชัดเจน เช่นเดียวกับมาตรการของรัฐบัญญัติส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแห่งมลรัฐแคนซัส 2004 ของสหรัฐอเมริกา

(9) กิจกรรมการนำเที่ยวของธุรกิจเพื่อการพักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรม

ควรบัญญัติให้ผู้ประกอบการธุรกิจ หรือผู้จัดการนำข้อมูลกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ได้กำหนด ขึ้นไปยื่นต่อนายทะเบียนท้องถิ่น เพื่อให้ผ่านการตรวจสอบลักษณะกิจกรรม และสถานที่ให้มีความเหมาะสมต่อ เพศ อายุ หรือความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ไม่ควรกำหนดให้มีการ “ยอมรับรายการนำเที่ยวโดยชุมชน” ดังเช่นที่กำหนดไว้ในประกาศกรมการท่องเที่ยว เรื่องกำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ. 2554 เนื่องจากในชุมชนเดียวกันย่อมมีกิจกรรมนั้นทานการอย่างเดียวกัน ซึ่งเมื่อกิจกรรมนั้นนำรายได้มาสู่ธุรกิจที่พักแรมของตน ผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์แต่ละแห่งในชุมชน ก็จะได้เห็นแก่ประโยชน์ จนละเลยเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน²⁾ มาตรการด้านสุขอนามัย

(1) การดูแลรักษาความสะอาดภายในสถานที่เพื่อการพักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรม

ควรกำหนดให้ผู้จัดการที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม มีหน้าที่ต้องดูแลด้านสุขลักษณะ และสุขอนามัยภายในอาคาร และบริเวณของสถานที่พักแรม โดยทำความสะอาด และผลัดเปลี่ยนที่นอนหมอนมุ้งในห้องพักแขกเป็นชุดใหม่หลังมีการใช้งานทุกครั้ง ดังเช่นมาตรา 28 แห่งระเบียบจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกของโฮมสเตย์ แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

ผู้วิจัยเห็นว่าควรรับเอามาตรการเรื่องการจัดแบ่งห้องสูบบุหรี่ (Smoking Allowed Room) และห้องปลอดบุหรี่ (Non-Smoking Allowed Room) และการทำความสะอาดพรม ที่นอน ที่ดูดซับอนุของควันบุหรี่ในห้องพักให้หมดจดอย่างสมบูรณ์ ของระเบียบการสูบบุหรี่แห่งมลรัฐยูทาห์ของสหรัฐอเมริกามาใช้เป็นบทบัญญัติของธุรกิจเพื่อการพักผ่อนที่ไม่ใช่โรงแรมด้วย

นอกจากนี้ยังควรรับเอากฎหมายตัวเรือด (State Bed Bug Laws) แห่งมลรัฐมินเนโซต้า สหรัฐอเมริกามาบัญญัติให้ผู้จัดการธุรกิจที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม ต้องจัดหาวิธีป้องกันการแพร่ระบาดของตัวเรือด โดยต้องผ่านผู้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพรับรองว่าที่พักแรมนั้นมีสภาพที่แน่ใจว่าปลอดภัยจากตัวเรือด

(2) การกำหนดคุณภาพของน้ำอุปโภคและบริโภค

เรื่องน้ำใช้อุปโภค ข้อ 6.1 แห่งระเบียบว่าด้วยการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว กำหนดห้ามริสอร์ททำกิจกรรมใดที่อาจก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่อแหล่งกักเก็บน้ำ และห้ามนำน้ำบาดาลที่อยู่ใต้ริสอร์ทมาใช้เป็นน้ำอุปโภค บริโภคสำหรับแขกผู้พัก ซึ่งผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรกำหนดห้ามทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่อแหล่งกักเก็บน้ำไว้ในพระราชบัญญัติฉบับใหม่ ส่วนเรื่องการใช้น้ำจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่กิจการประปาสาธารณะนั้น ประเทศไทยมีการยอมรับการใช้น้ำฝน บ่อน้ำ น้ำบาดาล แม่น้ำ เพราะเป็นวิถีชีวิตของคนไทยมาแต่โบราณ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรกำหนดให้มีมาตรการปรับปรุงคุณภาพของน้ำด้วยการต้ม กรอง ทำให้ตกตะกอน หรือใช้วิธีฆ่าเชื้อใด ๆ เสียก่อนที่จะนำมาให้แขกผู้เข้าพักใช้อุปโภค

(3) ระบบระบายอากาศในสถานที่เพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม

เนื่องจากมาตรา 9 แห่งระเบียบจัดการสิ่งแวดล้อมของโฮมสเตย์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน กำหนดให้ห้องพัก และห้องน้ำแต่ละห้องต้องมีการระบายอากาศที่เพียงพอ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรบัญญัติให้อาคารสำหรับใช้เป็นสถานที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมต้องมีระบบระบายอากาศด้วยวิถีธรรมชาติ (Natural Ventilation) โดยมีประตู หน้าต่าง หรือช่องระบายลมไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่หรืออาจใช้วิธีระบายอากาศด้วยเครื่องมือกล (Mechanical Ventilation)

(4) การป้องกันโรคติดต่อภายในที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม

ผู้วิจัยเห็นว่าควรบัญญัติให้ ผู้จัดการมีหน้าที่ใช้ความระมัดระวังสอดส่องว่านักท่องเที่ยวมีอาการของโรคติดต่ออันตรายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2524 หรือไม่ ซึ่งในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่านักท่องเที่ยวผู้ประสงค์จะเข้าพักเป็นโรคติดต่ออันตราย ควรกำหนดให้ผู้จัดการมีดุลพินิจปฏิเสธไม่รับเข้าพักได้ โดยให้บัญญัติถ้อยคำว่า “อาจ” ใช้สิทธิปฏิเสธได้ นอกจากนี้ควรกำหนดให้ผู้จัดการแจ้งต่อเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายโรคติดต่อให้ทราบด้วย เพื่อที่จะได้ช่วยยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคติดต่อไปสู่นักท่องเที่ยวอื่นได้ทันทั่วถึง

นอกจากนี้ ควรมีมาตรการป้องกันแหล่งเพาะพันธุ์ของยุงลาย แมลง หรือสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคติดต่อโดยกำหนดว่า “สถานที่เพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมจะต้องรักษา

สภาพแวดล้อมภายในที่พักแรม เช่น มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของยุง แมลงสาบ หนู และพาหะนำโรคต่าง ๆ รวมถึงจะต้องทำลายแหล่งเพาะพันธุ์เหล่านั้นด้วย” เช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในข้อ 9 แห่งระเบียบจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกของโฮมสเตย์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน

3) มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม

ควรกำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจ และผู้จัดการที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมมีหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันในการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

5.2.2 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ผู้วิจัยเห็นว่า ควรเพิ่มเติมคำว่า “ให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอย” ไว้ในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เข้าไปด้วย เพราะแม้ว่าจะมีการกำหนดวิธีและสถานที่ทิ้ง ถ้ายกสิ่งปฏิกูล และขยะมูลฝอยในสถานที่เอกชนซึ่งเป็นบทบัญญัติที่มีเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ และจัดระบบสุขาภิบาลที่ดี แต่ยังคงขาดมาตรการที่สำคัญคือ “การคัดแยกขยะ” ให้ถูกต้องเสียก่อน ซึ่งหากเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐมัลดีฟส์พบว่าข้อ 5.1 แห่งระเบียบว่าด้วยการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้กำหนดว่าอาหาร เครื่องดื่ม สิ่งของนำเปื้อน พลาสติก แก้ว กระจัง ขยะเป็นพิษหรือเป็นอันตรายจะต้องถูกแยกไว้ตามถังขยะแต่ละประเภท

นอกจากนี้ข้อ 7 แห่งระเบียบว่าด้วยการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังกำหนดหลักการกำจัดสิ่งปฏิกูลจะต้องใช้วิธีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ซึ่งห้ามระบายสิ่งปฏิกูลที่เป็นของเหลวจากห้องน้ำลงสู่ผิวดิน หรือสูบลูบไปทิ้งในหนองน้ำ บึง หรือทะเลสาบ เช่นนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่า มาตรา 20 ควรเพิ่มเติมข้อความว่า “หลักการกำจัดสิ่งปฏิกูลจะต้องใช้วิธีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด และห้ามระบายสิ่งปฏิกูลที่เป็นของเหลวจากห้องน้ำลงสู่ผิวดิน ชายหาด หรือสูบลูบไปทิ้งในแม่น้ำ คลอง บึง ทะเล หรือทะเลสาบ”

ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าควรกำหนดเรื่อง “ระยะเวลาที่แน่นอนสำหรับการจำหน่ายอาหาร” และ “กำหนดเวลาของการใช้ภาชนะบรรจุอาหารและน้ำดื่ม” ไว้ในมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นบทบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องสุขลักษณะของอาหารกรรมวิธีจำหน่าย เก็บรักษา สะสมอาหาร รวมถึงภาชนะ อุปกรณ์ และน้ำใช้ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับข้อ 6.5 แห่งระเบียบว่าด้วยการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในสาธารณรัฐมัลดีฟส์ ซึ่งมีสาระสำคัญว่าน้ำดื่มต้องมีการกักเก็บไว้อย่างปลอดภัย ด้วยวิธีที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อน และสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้กำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์

จะต้องตรวจสอบเรื่องสุขอนามัย และความปลอดภัยของเครื่องดื่มและอาหารที่ได้จัดหาให้แก่ผู้เข้าพัก ซึ่งได้กำหนดไว้ในมาตรา 28 แห่งระเบียบจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกของโฮมสเตย์

ทั้งนี้ การแก้ไขกรณีของผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมฝ่าฝืนการปฏิบัติตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เรื่องระเบียบการเก็บ ขน กำจัดสิ่งปฏิกูล และขยะมูลฝอย ผู้วิจัยเห็นว่า ควรแก้ไขมาตรา 73/1 ให้มีบทลงโทษสำหรับกรณีฝ่าฝืนมาตรา 20 ให้มีระวางโทษที่สูงขึ้น เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าว มีระวางโทษเพียงแค่ 10,000 บาท ซึ่งเป็นระวางโทษปรับที่น้อยเกินไป ไม่ได้สร้างความกลัวเกรง หรือปรับเปลี่ยนลักษณะการดำเนินธุรกิจให้ถูกต้องขึ้นแต่อย่างใด นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรรับเอากลไก “ลงโทษปรับเพิ่มขึ้น” และ “เพิกถอนใบอนุญาต” ของข้อ 8.1 แห่งระเบียบว่าด้วยการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งสาธารณรัฐมัลดีฟส์ มาบังคับใช้กับกรณีที่มีการไม่ปฏิบัติเกิดขึ้นซ้ำอีกเพื่อสร้างความเกรงกลัวไม่กล้าฝ่าฝืนวิธีกำจัดการน้ำเสีย สิ่งปฏิกูล และขยะมูลฝอยตามที่กฎหมายกำหนดไว้

5.2.3 พระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

ผู้วิจัยเห็นว่า ข้อ 3 ตามเอกสารท้ายประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรมีการบัญญัติเพิ่มเติมให้ “กิจการประเภทธุรกิจเพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมต้องเสนอรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม” ในขั้นตอนก่อนการก่อสร้างจะเสร็จสมบูรณ์ เนื่องจากบทบัญญัติเดิม กำหนดจำนวน “80 ห้อง” ไว้อย่างเคร่งครัดตายตัว ทำให้ไม่สามารถขยายขอบเขตของคำว่า “สถานที่พักตากอากาศ” ไปถึงธุรกิจที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม จึงทำให้ไม่มีบทบัญญัติใดมากำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแรมขนาดเล็กต้องจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบได้เลย

ทั้งนี้ จากการศึกษาปัญหา พบว่าการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดปฏิกูล และขยะมูลฝอย เป็นมาตรการที่จำเป็นและแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากที่สุด เพราะที่ธุรกิจที่พักคือแหล่งกำเนิดมลพิษอันมีสาเหตุจากการดำเนินงานโดยตรง แต่ในแง่ภาระทางเศรษฐกิจ ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม มักเป็นชาวบ้านที่พยายามดิ้นรนให้สามารถเปิดบ้านเป็นโฮมสเตย์ รีสอร์ท บังกะโล เพื่อหารายได้เสริมซึ่งยังต้องมีหนี้สินที่กู้ยืมเงินจากธนาคารมาใช้ลงทุน เช่นนี้รัฐจึงควรเข้ามาช่วยเหลือ อุดหนุนเรื่องเงินลงทุนด้านเทคโนโลยี และระบบต่าง ๆ แก่ชาวบ้าน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่ามาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติ ควรเพิ่มเติมข้อความว่า “ให้เอกชนผู้ไม่มีหน้าที่ตามกฎหมาย แต่เป็นกิจการขนาดเล็ก มีสิทธิขอกู้ยืมเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปจัดการระบบบำบัดน้ำเสียและกำจัดของเสียได้” เช่นนี้จึงจะทำให้ธุรกิจที่พัก

แรมที่ไม่ใช่โรงแรมได้รับการช่วยเหลือเรื่องเงินทุนกู้ยืมมาจัดระบบป้องกันและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้

นอกจากนี้ มาตรา 94 (2) ซึ่งบังคับใช้กับเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่มีหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งทำให้ครอบคลุมถึงธุรกิจที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมได้ แต่ก็ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้จริงในทางปฏิบัติ เพราะเหตุที่จะมีค่าขอใช้สิทธิได้ จะต้องเป็นกรณีนำเข้าเครื่องจักร และผู้เชี่ยวชาญที่ไม่สามารถหาได้ในราชอาณาจักรเท่านั้น ซึ่งโดยสภาพของธุรกิจที่พักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม ก็ไม่ได้มีความจำเป็นต้องติดตั้งเทคโนโลยีขั้นสูง อย่างเช่น โรงแรมขนาดใหญ่ หรือ โรงงานอุตสาหกรรมแต่อย่างใด

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่ามาตรา 94 (2) ควรมีการเพิ่มเติมข้อความว่า “ให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่มีหน้าที่ตามกฎหมาย และเป็นกิจการขนาดย่อม มีสิทธิขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการ ในเรื่องการนำเข้าเครื่องจักร และแนะนำผู้เชี่ยวชาญสำหรับการจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย และกำจัดของเสีย”

อนึ่ง จากข้อเสนอแนะของผู้วิจัยที่ให้มีการตรากฎหมายกำกับดูแลธุรกิจเพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรมขึ้น โดยเฉพาะและเป็นฉบับใหม่ต่างหากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการยกร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ซึ่งมีชื่อว่า “พระราชบัญญัติเพื่อความปลอดภัย สุขอนามัย และสิ่งแวดล้อมในการประกอบธุรกิจเพื่อการพักแรมที่ไม่ใช่โรงแรม” โดยร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นความคิดเห็นของผู้วิจัยซึ่งใช้ประกอบการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เท่านั้น ดังที่ได้ปรากฏอยู่ในภาคผนวก ก.